

20160509

Dnr N2016/02410/JM

Remissvar angående

EU-kommissionens förslag till ny förordning om gödselprodukter

Branschföreningen Svensk Torv välkomnar att vi beretts tillfälle att yttra oss över förslaget till ny harmoniserad gödselmedelslagstiftning på Europainivå. Svensk Torv organiserar totalt 50 medlemsföretag varav ett 25-tal företag direkt berörs av lagstiftningen då de tillverkar och säljer odlingssubstrat och jordförbättringsmedel. Se bifogad förteckning över samtliga medlemsföretag. Vårt remissvar bygger på en avstämning med dessa producenter. Vi konstaterar att det är mycket bra att EUs lagstiftning på detta område samordnas, då det tidigare varit mycket heterogena bestämmelser som på nationell nivå reglerat försäljningen av de berörda produkterna. I Sverige har vi saknat specifik lagstiftning för odlingssubstrat och jordförbättringsmedel. Även om det också fortsättningsvis kan släppas ut icke CE-märkta produkter tror vi att det kommer att innebära att t ex varudeklarationer strömlinjeformas också för dessa, till gagn för användare och för konkurrensneutralitet. Framförallt ser vi dock en stor vinst för möjligheten att exportera våra produkter på jämförbara villkor med övriga aktörer. Sverige har redan idag en icke obetydlig export och denna bör på sikt gynnas. Att detta produktområde införlivas i den cirkulära ekonomin innebär också ett ökat fokus på att ta tillvara olika kretsloppsanpassade material, där vår bransch kan spela en väsentlig roll. Vi ser alltså mycket positivt på förslaget men det finns ett antal punkter som bör förändras för att regleringen ska få den effekt som avses.

- **Titel**

Mycket få personer skulle förstå att förslaget omfattar annat än rena näringsämnen när titeln endast innehåller ordet ”gödselprodukter”. Vi anser det nödvändigt att räkna upp de olika produktkategorier som förslaget berör för att man ska förstå vad förslaget verkligen handlar om. Den nya titeln borde vara ”Europaparlamentets och Rådets förordning om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av CE-märkta gödselmedel, kalkningsmedel, jordförbättringsmedel, odlingssubstrat, agronomiska tillsatser, växtbiostimulanter och mekaniska blandningar av gödselmedel och om ändring av förordning (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1107/2009” Titeln blir lång men är nödvändig för förståelsen, då det inom de flesta språkområdena inte finns någon koppling mellan t ex gödsel och odlingssubstrat i den allmänna perceptionen.

- **Definition av komponentmaterialkategorier (KMK)**

Tydligare skillnader mellan KMK1 och KMK2. Det skulle behövas ytterligare klargörande vilka produkter som faller under vilken kategori. Oklarheter ger utrymme för oönskade nationella tolkningar. För torv som utgörs av döda växtdelar skulle det kunna innebära KMK2 men enligt underhandsinformation från Kommissionen anser man att den utgör KMK1 med undantag 8 i bilaga V till REACH förordningen. Även för vissa mineralmaterial (lera, silt, sand, grus, perlit, vermikulit) är det otydligt hur de ska klassificeras. Tydligare skrivningar efterlyses.

För KMK2 är listan på tillåtna behandlingar inte täckande. Kokosfibrer buffras ofta för att

kunna fungera som substratbeståndsdel och vissa växtmaterial behöver hygieniseras. Bark lagras ibland utan direkt kontrollerad kompostering. Listan på behandlingar som är tillåtna att utföra behöver därför kompletteras med: "...frysbehandlats, hygieniserats, siktats och buffrats."

- **Definition av organiskt jordförbättringsmedel (PFK3a)**

"1) Ett organiskt jordförbättringsmedel *ska endast bestå av* material av biologiskt ursprung, ~~med undantag av material som är fossiliserat eller finns i geologiska formationer.~~"

-Vi anser inte att den överstrukna senare delen av meningens behövs, tvärtom kan den skapa förvirring då t ex torv är en jordart och därför skulle kunna sägas vara en geologisk formation. Det finns även de som (utan vetenskaplig grund) hävdar att torv är fossilt. Produkter baserade på olja och stenkol används inte för dessa ändamål, varför tillägget är överflödigt.

-Den kursiverade texten "*ska endast bestå av*". Tillsatser och naturlig förekomst av mineralmaterial upp till t ex 10 volymprocent bör vara tillåtet även om produkten fortfarande kan betraktas som organisk. T ex i KMK3 Kompost är 5 viktprocent tillsatser tillåtet, vilket kan vara oorganiska tillsatser.

- **Definition av odlingssubstrat (PFK4)**

Med den definition av odlingssubstrat som valts kommer ett antal tolkningsproblem att uppstå. Vi rekommenderar starkt att man använder den definition av odlingssubstrat som används av CEN TC 223: "Growing media are materials other than soil in situ, in which plants are grown". (Officiell svensk översättning saknas).

- a) Odlingssubstrat används inte enbart "för rotutveckling" och därför är uttrycket "...in which plants are grown" mer relevant.
- b) "other than soil in situ" bör vara med för att förtydliga att befintlig markjord inte är ett odlingssubstrat i sig. Däremot ingår markjord inte sällan i odlingssubstrat för framförallt anläggningsändamål (som KMK) och ska då omfattas av lagstiftningen
- c) Inom markvetenskapen betraktas t ex torv som en jordart. Om man då väljer att anse att torv är en slags jord skulle majoriteten av alla tillverkade odlingssubstrat hamna utanför lagstiftningen.
- d) Eftersom Kommissionen kommer att hänvisa till befintliga CEN-standarder för att verifiera olika angivna parametrar hos produkterna och dessa standarder är validerade för material som faller under ovanstående definition, vore det olyckligt att ändra definition då man inte längre vet om mätmetoderna är fullt robusta och pålitliga.

- **PFK4 Odlingssubstrat vs PFK7 Mekanisk blandning av gödselprodukter**

Definitionerna bör tydliggöras så att PFK7 inte omfattar PFK4. Så gott som alla odlingssubstrat som säljs förpackade utgörs av mekaniska blandningar av olika strukturmateriell och mineraliska eller organiska näringsämnen som utgör olika PFKer. Det innebär i så fall att PFK4 i så gott som samtliga lägen är utbytbar mot PFK7, vilket

knappast är andemeningen med lagstiftningen.

- **Gränsvärden för E.coli i PFK 3 jordförbättringsmedel och PFK 4 odlingssubstrat och PFK 1 gödselmedel.**

De material som används för framställning av rubricerade produkter innehåller naturligt en rad olika bakterier t ex olika stammar av E. coli, varav dock endast ett fåtal är skadliga. Här har man valt att sammanföra alla olika stammar och satt gränserna mycket lågt (10 ggr lägre än för köttfärs t ex). Det innebär att en betydande andel av produkterna (i synnerhet de där torv inte ingår) inte klarar gränserna. Gränsvärdena bör höjas, alternativt bör man fokusera på humanpatogena stammar. Ett annat alternativ är att ta bort gränsvärden helt för slutprodukten och istället införa som processparameter för de komponentmaterialkategorier där risk för smitta är uppenbar och där hygienisering kan behövas.

- Det vore önskvärt att kraven på noggrann kontroll av alla riskparametrar t ex hygien, främmande föremål och tungmetaller ligger i tillverkningsprocessen av de enskilda komponentmaterialkategorierna. När de processats färdigt och genomgått alla kontroller frisläpps de och kan sedan användas för att tillverka mer förädlade produkter som gödselmedel, jordförbättring och odlingssubstrat tillhörande produktfunktionskategorierna. I slutprodukter är då inte behovet så stort för nya analyser eftersom kontrollen redan finns på de ingående komponenterna. Ska vi kunna använda samhällets avfall i kommersiella produkter måste avfall någonstans övergå från en risk till att bli en värdefull resurs. Steget mellan komponentmaterial till råvara för framställning av produkter i olika produktfunktionskategorier är lämplig för den övergången.

- **Toleranser jordförbättringsmedel och odlingssubstrat: Ta bort "...när som helst i distributionskedjan".**

För industrin är toleranser vid tidpunkten för tillverkning det klart föredragna alternativet och i praktiken enda reella lösningen.

Odlingssubstrat och jordförbättringsmedel är biologiska produkter som under lagring genomgår omvandling av mikroorganismer vilket förändrar deras fysikaliska, kemiska och biologiska egenskaper. Detta sker i större eller mindre grad under lagring om denna inte sker mycket svalt eller i fruset skick, något som tillverkaren inte har kontroll över i distributionskedjan. Detta är väl känt och t ex i Tyskland har myndigheterna valt att utföra marknadskontrollen hos tillverkarna utom i rena undantagsfall.

När produkterna lämnat tillverkaren är det därför i praktiken omöjligt för denne att i detalj garantera innehållet i varan beroende på de olika ingående materialens inneboende egenskaper, tid, temperatur, fuktighet mm som kan påverka produkterna mer eller mindre.

Utöver dessa mer generella invändningar finns ett antal detaljer som behöver ses över:

- **PKF 1.a.1 fast organiskt gödselmedel**

1. Ts halten bör sänkas till 20 viktprocent.
2. Vore bra om man kan sänka näringsvärdena så att det som traditionellt anses vara organisk gödsel t ex stallgödsel kan tillhöra kategorin.

- PFK 3 och PFK 1 m fl. Deklarerade parametrar. Halten organiskt kol

Byt mot halten organisk substans bestämd som torrsubstans minus glödrest (CEN standard) då detta är ett avsevärt vanligare och billigare sätt än att göra en elementaranalys av kol.

- PFK 3a Organiskt jordförbättringsmedel punkt 4

Torrsubstanshalt minst 40 viktprocent. Beroende på väderförhållanden mm kan t ex torv vara fuktigare än 60 viktprocent Sänk gränsen torrsubstans till 20 viktprocent.

-PFK 4. Deklarerade parametrar

Något oklart vad som avses med de olika mängdbegreppen. För anläggningsjordar med volymvikt över 1kg/liter bör det vara tillåtet att sälja produkten på vikt och inte enbart volym.

Av näringsämnen har man angivit att man ska deklarerat totalhalter av N, P₂O₅ och K₂O. Dels bör oxidformerna absolut undvikas då de enbart är vilseledande, dels utgör totalhalterna ett dåligt mått på näringsstatusen (mycket av N och P kan vara organiskt bundet och ej växttillgängligt). Dessutom har man i avsnittet där man anger tillåtna toleranser inte använt totalhalter utan halterna av vattenlöslig näring. Det är oklart hur man skall mäta tillsats av organiska gödselmedel, gödselmedel med långsam frigöring som t ex karbamider och s.k. coatade gödselmedel med kontrollerad näringsfrigöring. Det är möjligen en bättre konsumentupplysning att ange hur mycket och vilken typ av näringsämne som tillsatts produkten.

-KMK3 Kompost 1.e och 3

Ett material som redan genomgått t ex en rötprocess och anses vara hygieniserat ska inte behöva genomgå ytterligare en hygienisering genom kontrollerad temperatur-höjning i den aeroba efterkomposteringen.

-Generellt

Standarder för analyser bör anges eller hänvisningar till annat dokument där detta anges. Det bör även anges att provtagningen ska vara representativ för den period och volym som den ska representera, liksom hur proverna skall förvaras mm. Hänvisa till befintliga provtagningsstandarder.

-Registreringsförfarandet

Det är inte helt tydligt hur det i praktiken ska gå till att definiera de olika typprodukter som ska registreras eftersom det är fullkomligt ohållbart att registrera varje enskild receptur då det finns en närmast oändlig mängd. Vi förutsätter att man kan enas om ett begränsat antal produkttyper som utgör grund för typregistreringar.

Ovan uppräknade synpunkter är viktiga för att en ny harmoniserad lagstiftning inom EU ska bli verkningsfull, särskilt gäller detta följande som angetts ovan: Titeln på förslaget så den inte blir missvisande samt i detta remissvar nämnda definitioner, gränsvärden och beskrivningar, vilka annars riskerar att få motsatt syfte och/eller kan leda till tolkningsproblem.

Claes Rülcker
Vd, jägmästare
Branschföreningen Svensk Torv

Claes Bohlin
Hortonom
Ledamot EPAGMA Growing Media Sector Group